

AKTIV & ATTRAKTIV

Planstrategi for Skaun kommune

For perioden 2020 - 2023

Vedtatt i kommunestyret den 11.12.2020

1. Innledning

Dette dokumentet beskriver planarbeid som er planlagt i Skaun kommune i denne valgperioden. Dokumentet oppstiller også de føringer for bærekraft mv. som ligger til grunn for planarbeidet og nevner kort hvilke utfordringer vi ser pr. i dag.

Planstrategien har et sterkt fokus på at vårt planleggingsarbeid skal være behovsstyrt og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Det er likevel mulig at ambisjonsnivå og fremdrift mv. kan bli justert underveis, fordi arbeidet med kommuneplanen er meget omfattende og arbeidskrevende - og derfor er sårbart for endringer i økonomiske rammer og tilgangen på kvalifiserte medarbeidere.

Planstrategien er ikke formelt bindende for kommunen, og ingen kan bygge rett på planstrategidokumentene.

1.1. Innhold

1. Innledning
2. Juridisk utgangspunkt
3. Det kommunale plansystemet
4. Føringer for bærekraftig utvikling
 - 4.1 FNs bærekraftsmål
 - 4.2. Nasjonale forventninger
 - 4.3. Regionale føringer
5. Utfordringer
 - 5.1 Befolkningsutvikling
 - 5.2. Økonomi
 - 5.3. Arbeidsmarkedet
 - 5.4. Miljø og klima
6. Kommunens planbehov
 - 6.1 Generelt
 - 6.2 Kommuneplanens samfunnsdel
 - 6.3 Kommuneplanens arealdel
 - 6.4 Prioriterte planoppgaver i 2020-2023

2 Juridisk utgangspunkt for planstrategien

Det fremkommer av plan- og bygningsloven § 10-1 at kommunestyret skal vedta en planstrategi. Dette fremkommer av plan- og bygningsloven § 10-1 som lyder:

§ 10-1. Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig

arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

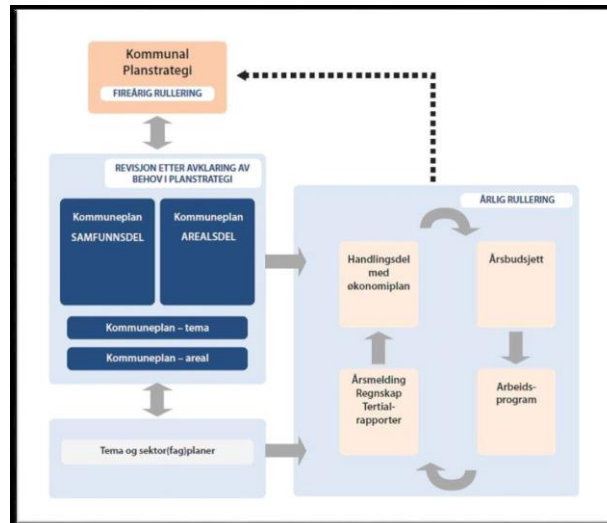
Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. [kapittel 11](#)

3. Det kommunale plansystemet

Det er i kommuneplanen nye mål og strategier skal vurderes og vedtas, og ikke i planstrategien. Dette skillet er viktig blant annet fordi kommuneplanens arealdel - i motsetning til planstrategien - har bestemmelser som er juridisk bindende for arealforvaltningen og prosessen frem mot disse har helt andre krav til medvirkning, samråd og høring/offentlig ettersyn enn planstrategiarbeidet.

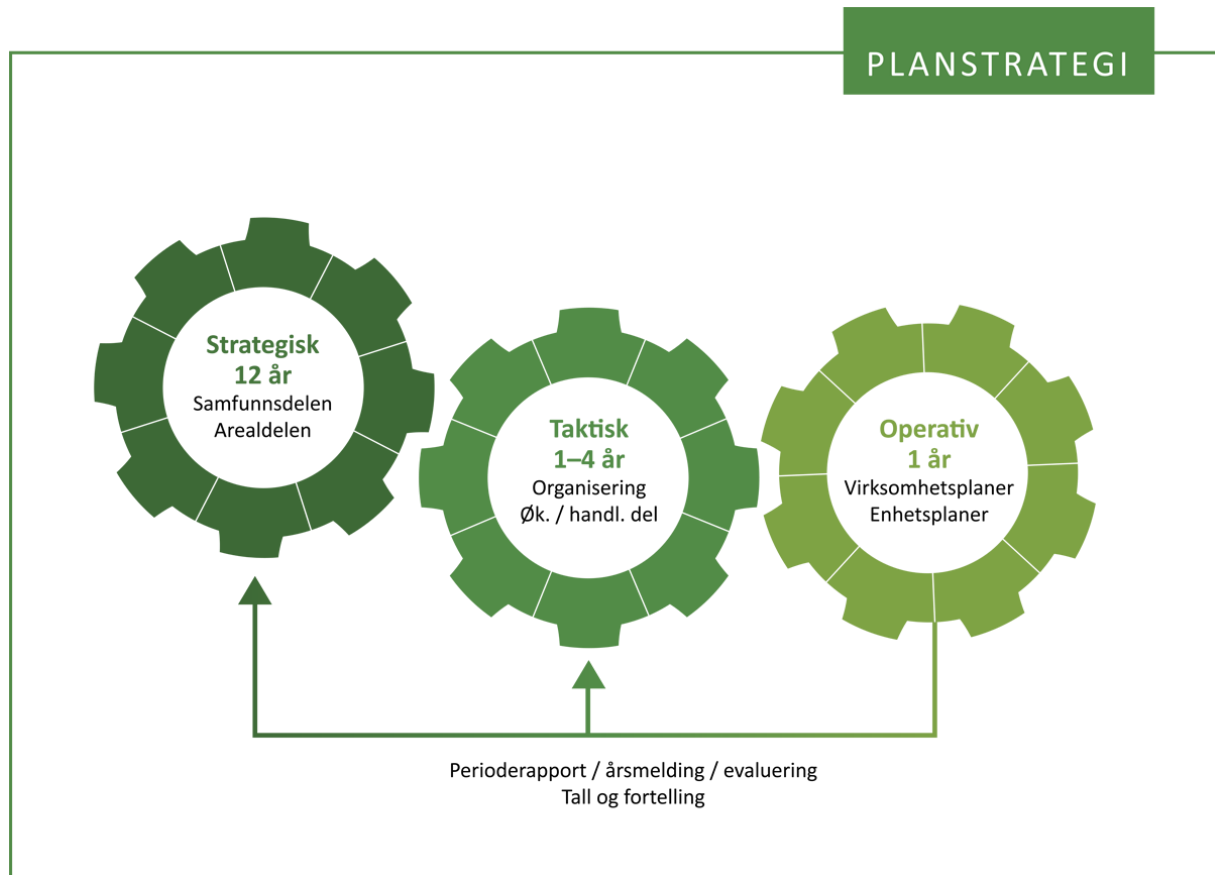

Figur 1 Kommunal planstrategi i det kommunale plansystemet.

Plansystemet skal gi et godt grunnlag for politisk styring og administrativ oppfølging. Planlegging handler om å knytte sammen kunnskap og handling. Alle planprosesser starter med et ønske om å:

- belyse aktuelle tema
- få fram kunnskap
- Samordne/vekte ulike strategier/mål

Dette gjøres gjennom statistikk, litteratur og medvirkning i planprosesser. I tillegg er det ønskelig at det skal skje en utvikling gjennom tiltak etter at planprosessen er ferdig.

4. Føringer for bærekraftig utvikling

Kommunene er nærmest befolkningen, de lokale bedrifter, organisasjoner mv., og er det forvaltningsnivået som har mest kunnskap om lokale forhold. Kommunen er også ansvarlig for mye av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påvirker befolkningens levekår og utviklingsmuligheter lokalt.

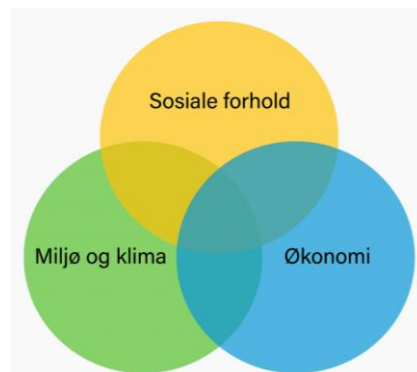
Det er tillagt kommunen å ta stilling til hvordan ulike planer, ønsker og mål skal vektles opp mot hverandre, innen de rammer som er gitt innen den kommunale styringsretten. I dette arbeidet er også globale/overnasjonale, og statlige/nasjonale/regionale planer og mål viktige bidragsyttere for å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling.

4.1. FNs bærekraftsmål

FN benytter følgende definisjon på bærekraftig utvikling:

Utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

For å skape bærekraftig utvikling må verdenssamfunnet jobbe på tre områder. Dette blir ofte kalt de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling. Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som avgjør om noe er bærekraftig. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Figur 2 Tre dimensjoner av bærekraftig utvikling

I 2015 vedtok FNs generalforsamling 2030-agendaen for bærekraftig utvikling. Agendaen har 17 utviklingsmål for å fremme sosial, miljømessig og økonomisk bærekraft. Målene skal vise veg mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt.

Figur 3 FNs bærekraftsmål

4.2. Nasjonale forventninger

Regjeringens *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023*, skal legges til grunn for kommunens arbeid med planstrategi og planer. Regjeringen legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

For å nå disse målene har regjeringen vektlagt følgende:

- *Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling*
FNs bærekraftsmål skal være et grunnlag for regional og kommunal planlegging. Planleggingen skal gi tydelig retning for samfunnsutviklingen og planprosessene skal være effektive og kunnskapsbaserte. Det legges opp til økt bruk av digitale verktøy i planleggingen. Det poengteres at det er viktig at planene danner grunnlag for gjennomføring av tiltak og prioriteringer.
- *Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve*
Planarbeidet skal bidra til at byer og tettsteder blir åpne, inkluderende, trygge og helsefremmende. Det er viktig at det blir god kvalitet i våre fysiske omgivelser og at det planlegges for levende sentrumsområder.
- *Bærekraftig areal- og transportutvikling*
Det legges vekt på økt knutepunktutvikling. Videre er det viktig med gode regionale løsninger i planarbeidet.
- *Fremme en bærekraftig utvikling i hele landet*
Det er et stort fokus på å skape et bærekraftig velferdssamfunn. Dette inkluderer et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning. Samtidig er det viktig med et sosialt bærekraftig samfunn med et trygt samfunn for alle.
- *Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet*
Det er lagt vekt på at næringsutvikling gir grunnlag for velferd. Dette må gjøres innenfor rammene av et samfunn med lave utslipp, som er trygt og tilpasset klimaendringene og en aktiv forvaltning av natur- og kulturminneverdier.

4.3. Regionale føringer

Trøndelag fylkeskommune har 17.06.2020 vedtatt regional planstrategi «*Trøndelagsplanen*» for perioden 2020-2023.

Trøndelagsplanen er fylkets overordnede plan, som gir mål og strategisk retning for utviklingen på sentrale samfunnsområder i regionen.

Trøndelagsplanen 2019-2030 har tre temaområder:

- Bolyst og livskvalitet
- Kompetanse, verdiskaping og naturressurser
- Regionale tyngdepunkt og kommunikasjoner

Bærekraft er også i denne planstrategien en overordnet føring.

Det fremkommer av planen at det i fylkestingsperioden skal arbeides med ny regional plan for arealbruk og regional plan for kulturminner, samt med å skaffe kunnskapsgrunnlag for:

- Kartlegging av den økologiske tilstanden i Trondheimsfjorden
- Å få belyst konsekvensene av sentralisering for innbyggere i de ulike delene av Trøndelag.
- Kulturstrategien viser til arbeid med utvikling av HUNT-data
- Interkommunal for sjøarealene – viktig for bærekraftig forvaltning.

5. utfordringer

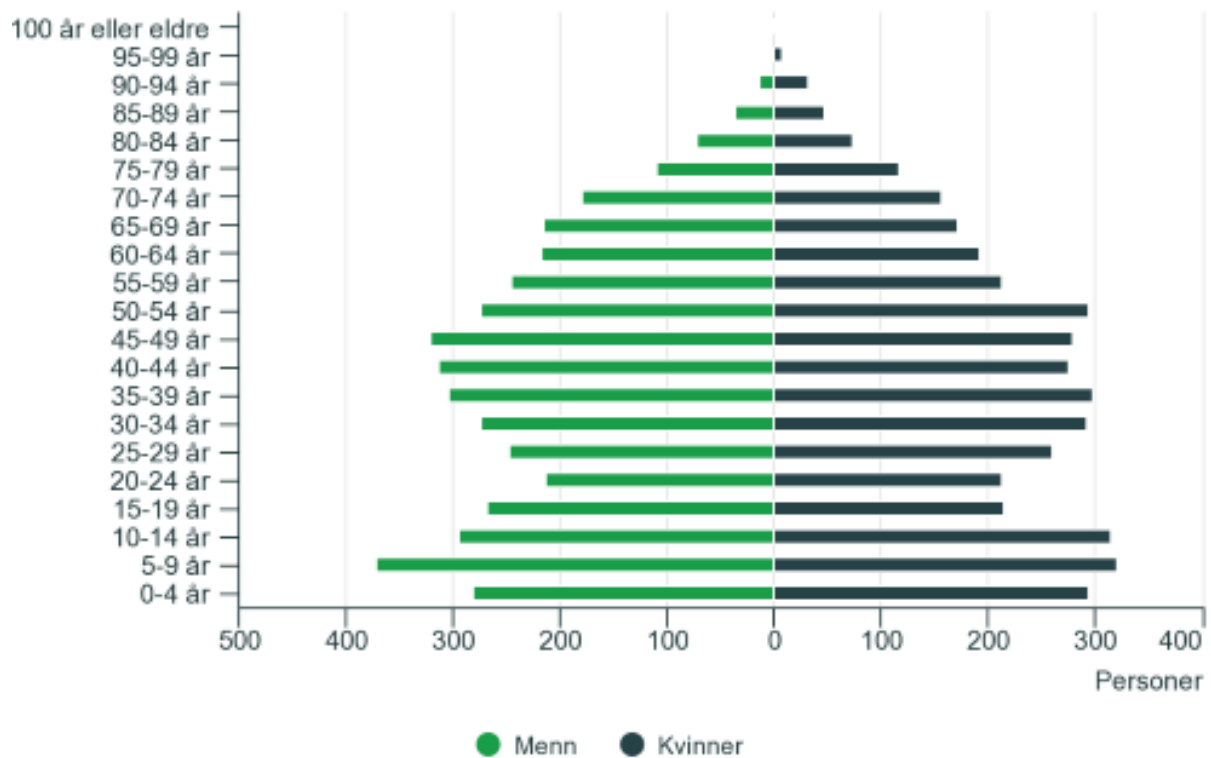
5.1. Befolkningsutvikling

De siste åra har det vært stor tilflytning til kommunen, og sammenlignet med nabokommunene har vi flere unge innbyggere. I en nylig gjennomført undersøkelse sier 13 000 personer i Trondheimsregionen at de kan tenke seg å flytte til Skaun. Vi har vært nødt til å prioritere investeringer knyttet til utbygging av barnehager og skoler.

Samhandlingsreformen har ført til at kommunen har fått flere oppgaver fra spesialisthelsetjenesten, og presset etter helse- og omsorgstjenester har økt. Samtidig så vil vi også få en vekst i den eldste delen av befolkningen. Det gjør at omsorgsoppgavene vokser, og at antall eldre med omsorgsbehov øker raskere enn antall innbyggere i jobb.

Skaun kommune har hatt en årlig befolkningsvekst på 1,1 prosent de siste to årene. Andre kvartal 2020 var det registrert 8 370 innbyggere i Skaun kommune. Statistisk sentralbyrås befolkningsframskriving predikerer at innbyggertallet vil øke med 1795 personer - til 10 165 i 2040.

Aldersfordeling per 1. januar 2020

Befolkning, Statistisk sentralbyrå

Befolkningsvekst og fremtidig aldersfordeling gir utfordringer som må håndteres både på kort og lang sikt.

Utfordringer som må vurderes i forbindelse med kommuneplanarbeider er blant annet:

- Har vi tilstrekkelig kapasitet innen helse og oppvekst?
 - Barnehager
 - Skoler
 - Institusjonsplasser (sykehjem), omsorgsboliger, hjemmebasert omsorg, dagtilbud
 - Primærhelsetjeneste
- Har vi tilstrekkelig kapasitet på teknisk infrastruktur?
 - Veg
 - Vannforsyning
 - Avløpsanlegg

5.2. Økonomi

I Perspektivmeldinga 2017 sier regjeringa vi må bli mer produktive og jobbe mer og smartere for å opprettholde velferdsgodene, og i samfunnsplanen er visjonen at Skaun kommune skal være aktiv og attraktiv. For kommunene betyr det at de økonomiske rammene ikke kommer

til å vokse like mye som forventa. Skaun kommune må utnytte ressursene smartere og mer effektivt for å gi stadig bedre tjenester som svarer til innbyggernes behov.

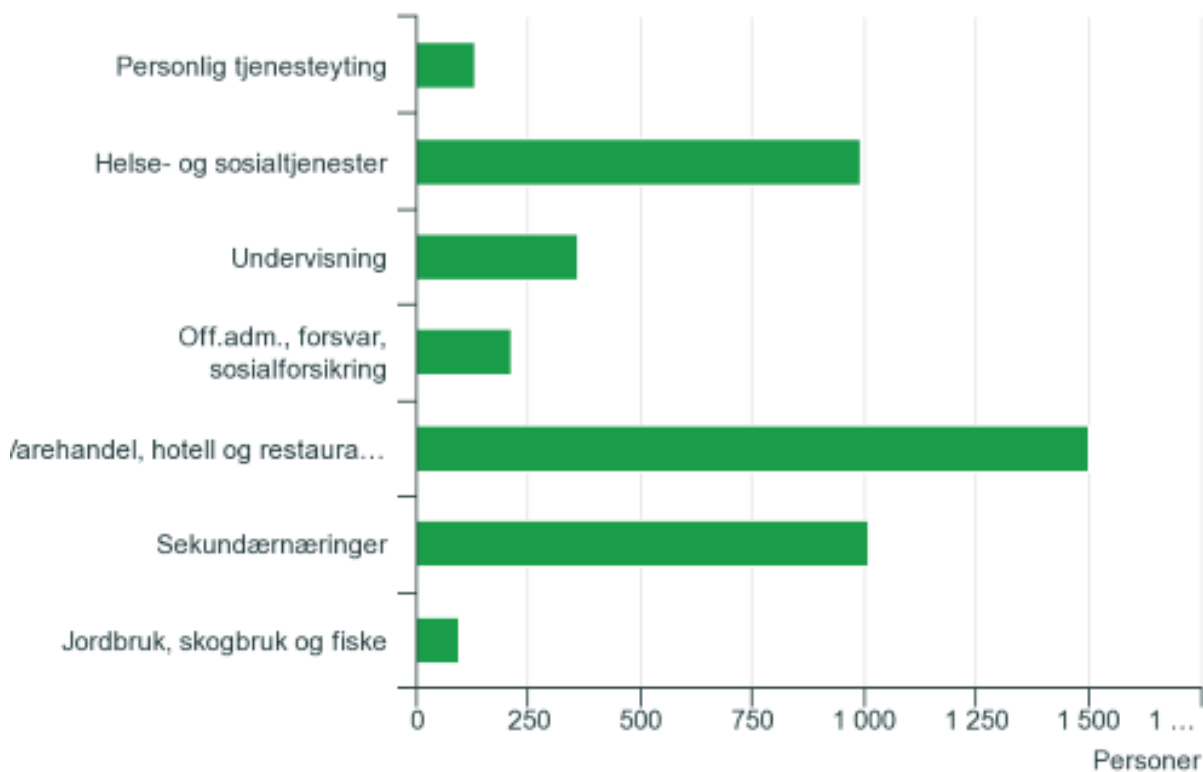
Kommunens finansielle handlingsrom er redusert som følge av tidligere investeringer, og en betydelig del av kommunens frie inntekter må brukes til å finansiere tidligere investeringer. Fremtidig inntektsvekst kan gi økt handlingsrom, men veksten er usikker og vil i stor grad være avhengig av befolknings- og næringsutvikling.

Kommunens økonomiplan legges frem hvert år og skal vise hvordan kommunen planlegger å løse utfordringene i et fireårsperspektiv, mens budsjettet har et 1-årsperspektiv. Når kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt må kommuneplanens handlingsdel utarbeides sammen med kommuneplanens økonomiplan, som følges opp i budsjettet.

5.3. Arbeidsmarkedet

I 2019 pendlet 3 129 personer ut av kommunen til jobb, mens 529 personer pendlet inn til jobb i kommunen. Skaun kommune er i det vesentlige en bokommune, og det bør i forbindelse med kommuneplanarbeidet vurderes om det skal satses sterkere på lokal næringsutvikling. Ambisjonsnivå for næringsutvikling vil ha stor betydning for kommunens økonomi og arealforvaltning.

Hva innbyggerne arbeider med. 2019

5.4. Miljø og klima

Dersom kommunens innbyggere i større grad finner sin arbeidsplass lokalt jf. overstående punkt, vil dette gi en miljø- og klimagevinst.

Det er igangsatt interkommunalt samarbeid frem mot felles beredskapsplan ved akutte hendelser med forurensingsrisiko. Risiko for akutte hendelser er for eksempel ulykker som medfører utslipp fra tankbiler på E39, og utslipp fra større slamtanker på landbrukseiendommer dersom disse svikter. Arbeidet med denne planen er ikke tatt inn i listen over prioriterte planoppgaver, da planarbeidet i det vesentlige ivaretas av Trondheim kommune.

Skaun kommune har ca. 1 000 private avløpsanlegg for utslipp av sanitært avløpsvann. Mange av disse har utslipp som ikke tilfredsstiller dagens krav til rensegrad. Tilsynsarbeid i den hensikt å rydde opp i forurensing knyttet til disse anleggene er igangsatt. Pr. dato prioriteres dette tilsynsarbeidet med særlig fokus på anlegg i nedslagsfelt ved drikkevannskilder og vassdrag som vurderes som sårbare fordi det er registrert faktisk forurensning ved prøvetaking eller på bakgrunn av bekymringsmeldinger basert på visuelle observasjoner.

6. Kommunens planbehov

6.1. Generelt

Av plan- og bygningsloven § 10-1 fremkommer det at alle kommuner i sin planstrategi må ta stilling til om kommuneplanen skal videreføres som den er, eller endres i større eller mindre grad.

Kommuneplanens arealdel er hos oss fra 2014, og det fremstår som klart at samfunnsutviklingen de siste 6 år har medført at det er behov for en del endringer i denne. Nye ambisjoner, mål og strategier bør vurderes i sammenheng, og forankres i nye plandokumenter. Planarbeidet bør startes så snart som mulig.

Kommuneplanen er et sentralt verktøy for å påvirke/styre samfunnsutviklingen lokalt. Arbeidet med planene må baseres på kunnskap om dagens forhold og utfordringer, samt fremtidige utfordringer og mål. Slik skal vi sikre at det blir vedtatt en arealdel basert på et godt kunnskapsgrunnlag, som vil gi oss et oppdatert og godt styringsverktøy for vår arealforvaltning i årene som kommer.

Gjennom dette planarbeidet skal vi utarbeide og vedta styringsdokumenter som medvirker til at vi utvikler oss i ønsket retning. Det er krav om en bred medvirkning i utarbeidelsen av kommuneplanen, og planarbeidet må baseres på åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning fra alle berørte, slik at vi får til et godt samspill mellom politikere, administrasjonen, de som bor, arbeider og driver næring i kommunen, samt alle myndigheter som blir berørt av de nye planene.

FNs bærekraftsmål, nasjonale retningslinjer og regionale planer vil gi føringer for planarbeidet. Bærekraftig utvikling innen økonomi, sosiale forhold og klima og miljø vil være sentrale tema som må vurderes i planarbeidet.

Parallelt med utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel legger planstrategien opp til at det utarbeides områdeplaner, temaplaner og sektor/fagplaner. Det forutsettes at noe av arbeidet/utredningene vil være felles for flere av disse.

I planstrategien legges det til grunn at handlingsdelen til kommuneplanens samfunnsdel blir lagt sammen med økonomiplan og deretter fulgt opp i budsjett.

Ved arbeid med kommuneplanen kartlegges nye utfordringer og nye muligheter. Mål og visjoner forankres i den nye kommuneplanen, både i samfunnsdel og arealdel.

Planstrategien legger opp til at kommuneplanens samfunnsdel skal utarbeides og vedtas i første halvdel av valgperioden og kommuneplanens arealdel - med tilhørende områdeplaner/temaplaner - i den andre halvdel av valgperioden.

Øvrig planarbeid begrenses i den grad dette er mulig uten å bli til hinder for ønsket samfunnsutvikling. I dette ligger en erkjennelse av at kommuneplanprosessen er arbeids- og ressurskrevende, og at det er viktig å gi rom for at dette kan gjennomføres med tilstrekkelig kvalitet og fremdrift. Ved vurdering av kapasitet og rom for mer planarbeid, vil det bli tillagt vekt om planer kan utløse midler til for eksempel trafikksikkerhet eller idretts- og nærmiljøanlegg.

6.2. Kommuneplanens samfunnsdel

Det er mange forhold som påvirker innbyggernes helse og livskvalitet, som for eksempel tilgang til aktive nærmiljø, de fysiske omgivelsene, oppvekst- og skoleforhold, tilgang på arbeid og andre forhold knyttet til levevaner. God helse og livskvalitet skapes på en rekke arenaer, og innebærer behov for en tverrsektoriell og målrettet innsats for å lykkes.

Skaun kommune starter arbeid med kommuneplanens samfunnsdel snarest mulig. Det må utarbeides et planprogram høsten 2020 som spesifiser utredningsbehov, fremdrift og medvirkning. Planprogrammet må også avklare om det i valgperioden skal vedtas sektor/fagplaner innen helse, oppvekst, kultur mv. Disse planene skal søkes utredet felles med kommuneplanens samfunnsdel.

6.3. Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel gir generelle regler og retningslinjer for behandling av plan- og byggesaker, og er vårt mest sentrale styringsverktøy når vi tar stilling til hvilke konkrete tiltak vi ønsker velkommen hos oss. Hvor skal veier gå, hvor skal nye boliger bygges, hvor vil vi legge til rette for næringsutvikling og offentlig tjenestetilbud og så videre?

Den planen vi har i dag ble vedtatt i 2014, og det er behov for en ny plan som tar innover seg den utvikling som har vært, og den retning vi ønsker utviklingen skal gå.

Ny arealdel vil være en viktig og nødvendig oppfølging av kommuneplanens samfunnsdel – og det legges opp til at arbeidet med kommuneplanens arealdel igangsettes umiddelbart etter at kommuneplanens samfunnsdel er vedtatt.

6.4 Prioriterte planoppgaver i 2020 – 2023

Følgende planoppgaver jf. plan- og bygningsloven prioriteres i perioden 2020 til 2023:

Plan/strategi	2020	2021	2022	2023
Planstrategi	X			
Kommuneplanens samfunnsdel	X	X		
• Helhetlig risiko og sårbarhetsanalyse		X		
• Beredskapsplan		X		
Kommuneplanens arealdel		X	X	
Temaplan for kulturminner	X	X		
Områdeplan for Venn	X	X		
Områdeplan for Ilhaugen/Snefugl nord		X	X	
Områdeplan for Ølsholmlykkja	X	X		
Områdeplan Buvik sentrum - revisjon		X	X	
Reguleringsplan for Børsa Brannstasjon	X			
Reguleringsplan for Leirduebaner ved Ramsjø	X	X		
Reguleringsplan for Ølsholmskjæret friområde	X	X		

Dersom det blir behov for andre og mer detaljerte reguleringsplaner i den hensikt å gjennomføre kommunale investeringer, eller private planer, vil dette avklares underveis i planperioden.

Følgende planoppgaver innenfor helse og omsorg prioriteres i perioden 2020 til 2023:

Plan/strategi	2020	2021	2022	2023
Helse- og mestringsplan		X		
Revisjon helseberedskapsplan		X		
Smittevernplan			X	
Utsatte barn og unge		X		

Revisjon av andre planer innenfor samme sektor er fortsatt under vurdering.